

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРИЛГИ

Б. БЕЙШЕНАЛИЕВА АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК
ИСКУССТВО ЖАНА МАДАНИЯТ УНИВЕРСИТЕТИТИНИН
БЮЛЛЕТЕНИ

МАКУЛДАШЫЛДЫ

Б. Бейшеналиева атындагы
КММиУнун
Окумуштуулар Кенеши
протокол №2
29.10.2024

БЕКИТЕМ

Б. Бейшеналиева атындагы
КММиУнун ректору, проф. м.а.
Колдошов Т.Р.

МАГИСТРИДИК ДИССЕРТАЦИЯ БОЮНЧА ЖОБО

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛIGИ

Б.БЕЙШЕНАЛИЕВА АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК
ИСКУССТВО ЖАНА МАДАНИЯТ УНИВЕРСИТЕТИНИН

БЮЛЛЕТЕНИ

МАГИСТРДИК ДИССЕРТАЦИЯ БОЮНЧА ЖОБО

Бишкек – 2024

Бүтүрүүчү квалификациялык иштин (магистрдик диссертация) жобосу Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун 2024-жылдын 25-октябрьндагы №2 ОУКтун жыйынында талкууланып, Окумуштуулар Кеңешинин 29.10. 2024-жылдагы №2 чечими менен кабыл алынган жана 03.12.2024-жылындагы КММИУнун ректорунун №04-04\06 буйругу менен бекитилген.

Кыргыз Республикасынын магистрдик программанын жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандарттынын негизинде иштелип чыкты.

Методикалык сунуштар магистрдик диссертациянын максатын жана милдеттерин, анын негизги билим берүү программадагы структурасындагы ордун, диссертациянын көлөмүнө, структурасына, мазмунуна жана негизги этаптарына коюлган талаптарын, аны коргоо тартибин камтыйт.

Жобо магистранттарга, магистранттардын илимий жетекчилерине, программа жетекчилерине, кафедра башчыларына жана КММИУнун аспирантура жана магистратура бөлүмүнүн кызматкерлерине арналган.

Магистрдик диссертация жөнүндө жобону иштеп чыккан аспирантура жана магистратура бөлүмүнүн башчысы, **Ф.И.К., доцент Н.К.Маражапова.**

МАЗМУНУ

1. Киришүү	3
2. Магистрдик диссертация жазуунун максаты жана милдеттери.....	6
3. Жалпы жоболор.....	7
4. Магистранттын милдеттери.....	8
5. Магистрдик диссертациянын илимий жетекчисинин милдеттери.....	9
6. Бүтүрүүчү кафедралардын милдеттери.....	10
7. Магистрдик диссертация үчүн негизги талаптар.....	10
7.1. Магистрдик диссертациянын тематикасы.....	10
7.2. Магистрдик диссертациянын мазмунуна коюлган талаптар.....	11
7.3. Көлөмүнө коюлган талаптар.....	12
7.4. Түзүлүшүнө коюлган талаптар.....	12
7.5. Автореферат жазуунун тартиби.....	13
7.6. Титулдук баракча.....	13
7.7. Шарттуу белгилер, символдор, илимий терминдердин тизмеси.....	13
7.8.Киришүү.....	14
7.9. Негизги бөлүк.....	14
8.0. Магистрдик диссертациянын корутундусу	14
8.1.Колдонулган адабияттардын тизмеси.....	14
8.2. Тиркемелер	14
8.3. Тариздөөнүн талаптары.....	14
8.4. Иллюстрациялар (тексттин мазмунун түшүндүрүүгө тартылган сүрөт мисалдар, партитуралар ж.б.).....	15
8.5. Таблицалар	16

8.6. Пайдаланылган адабияттардын шилтемелери.....	17
8.7. Тиркеме.....	17
8.8. Диссертациялык ишти аткарууну уюштуруу этаптары	17
8.9. Магистрдик ишти аткаруу тартиби.....	18
9.0. МАКта диссертацияны коргоо тартиби	18
9.1. Коргоонун процедуралары.....	21
9.2. Магистрдик диссертациянын жобосуна өзгөртүүлөрдү киргизүүнүн тартиби.....	22
9.3. Магистрдик диссертацияны коргоону баалоодо критерийлер.....	23
9.4. Магистрдик диссертацияны коргоодогу жыйынтык	23
10 Тиркемелер.....	25

1. КИРИШҮҮ

Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлигинин аккредитациялоо жана лицензиялоо мамлекеттик инспекциясынын чечими менен № 5429\1 п16.11.2023-жылдагы буйругу негизинде лицензия №2023-0073, каттоо № D2023-0010 негизинде үч бағыт боюнча магистранттарды даярдоого уруксат берилген: **57.02.00**- музыкалык искусство (профилдери: этномузыкология; музыкалык аспаптык искусство; вокалдык искусство), **57.03.00** – тетралдык искусство (профилдери: актердук искусство жана режиссура; театр таануу жана драматургия), **55.06.00** - музыкалык билим берүү (профили: көркөм билим берүү).

Магистр - бул илимий чыгармачылыктын методологиясына жана методикасына, азыркы маалыматтык технологияларга, ар түрдүү маалыматтарды анализдөө жана синтездөө көндүмдөрүнө ээ, илимий-изилдөөчүлүк милдеттерди өз алдынча чечүүгө, долбоорлорду иштеп чыгууга жана башкарууга жөндөмдүү, илимий-изилдөөчүлүк, талдоочулук жана педагогикалык ишмердүүлүккө даярдалган кенири эрудициялуу адис. Жогорку билим берүүнүн эки деңгээлдүү системасы: бакалавриат жана магистратура – бүтүрүүчүлөргө алты жылдын ичинде эки диплом алууга жана эмгек рыногунда жогорку атаандаштыкка ээ болууга эң сонун мүмкүнчүлүк берет.

- ✓ **Магистрдик диссертация** – теориялык билимдерин, практикалык көндүмдөрүн колдонуу менен өз алдынча даярдаган оригиналдуулугу жана натыйжалуу жыйынтыгы бар изилдөөсү болуп саналат.
- ✓ **Магистрдик диссертация** - тиешелүү магистрдик программанын негизинде актуалдуу бир теманы өз алдынча толук изилдеген жана

логикалык жактан толук бүткөн, натыйжалуу жыйынтыктары бар илимий-изилдөө мүнөздөгү квалификациялык иш болуп саналат.

- ✓ **Магистрдик диссертация** - магистрдик программанын окуу процессин аяктоо менен жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын элементи болуп эсептелет.
- ✓ **Магистрдик диссертация** - илимий жетекчинин жалпы жетекчилиги астында жүзөгө ашырылат.

Магистрдик программанын негизинде жыйынтыктоочу диссертацияны жазуу жана коргоо магистрантка академиялык магистр даражасын кепилдейт. Стандартка ылайык, магистрдик изилдөө төмөнкүдөй структурадан турат: титулдук баракча, мазмун, кириш сөз, диссертациянын тексти, библиографиялык көрсөткүч жана тиркемелер.

1. Киришүү теманын актуалдуулугун, анын иштелип чыгуу даражасын, илимий жаңылыктын негиздерин, методологиясын камтыйт.
2. Негизги бөлүк теориялык жана практикалык маалыматтарды камтыган экиден кем эмес бөлүмдөн турush керек.
3. Корутундуда изилдөөнүн негизги корутундулары жана теманы андан ары изилдөөнүн перспективалары камтылууга тийиш.

Ошондой эле магистрдик ишти коргоо үчүн магистрант автореферат жана мурда жарыяланган тематикалык иштердин тизмесин берет.

2. Магистрдик диссертация жазуунун максаттары жана милдеттери:

1. Илимий-ишмердүүлүктө:

- музыкалык искусство, театралдык искусство жана музыкалык билим берүү тармактарында теориялык жана практикалык билимдерди колдонуу менен изилдөөлөрдү жүргүзүү;

- квалификациялык анализ, комментарияларды берүү, илимий макала, докладдарды жазуу, ата мекендик жана чет элдик тажрыйба жүргүзгөн илимий изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын жалпылоо;
- музыкалык исскусство, театралдык искусство жана музыкалык билим берүү тармактарында изилдөө жүргүзгөн илимий жамааттын ишмердүүлүгү менен таанышуу, колдоно билүү, ссылка жасоо, сунуш-пикир берүү;
- өз алдынча илимий изилдөө жүргүзүү билгичтигин көрсөтүү жана конкреттүү илимий натыйжаларды, корутундуларды чыгара билүү;

Педагогикалык ишмердүүлүктө:

- окутууну жана педагогикалык билимдерди жайылтууну камсыз кылуу үчүн материалдарды, ар кандай типтеги тексттерди квалификациялык интерпретациядан өткөрүү;
- билим алуучулардын жаш өзгөчөлүгү жана жеке өзгөчөлүгүнө жараша кесиптик-нравалык сапатын жана мамилесин калыптандыруу;
- билим берүү мекемелеринде, ошондой эле балдарга жана чондорго кошумча билим берүү программасынын чегинде музика предмети боюнча практикалык сабактарды өткөрүү;
- музика предмети боюнча окуу китептерин, окуу-усулдук комплекстерди иштеп чыгуу;

3. Жалпы жоболор.

Бул жобо Мамлекеттик стандарттын негизинде бардык магистерлерди даярдоо программалары боюнча магистрдик диссертациялардын структуралары, жазуу эрежелери жана коргоону уюштуруунун жалпы талаптарын тастыктайт. Жобо КММИУнун магистранттарына, илимий жетекчилерине, кафедра башчыларына жана аспирантура жана магистратура бөлүмүнүн кызматкерлерине арналган.

Жободогу талаптардын аткарылышына, ишке ашышына аспирантура жана магистратура бөлүмү, магистрдик программалардын жетекчилери,

магистрдик диссертациялардын илимий жетекчилери, бүтүрүүчү кафедралар жооптуу.

Магистратуранын аяктоочу этабы болуп магистранттардын адистештирилген предметтери боюнча Мамлекеттик Аттестациялык Сынак түрүндө жыйынтыктоочу аттестациясы, жана квалификациялык жумуш - магистердик диссертацияны коргоо эсептелет.

Илимий жетекчиликке – жогорку квалификациялуу адистердин ичинен окумуштуулук даражасы бар илимдин доктору же кандидаты академиялык даражалуулар дайындалат.

Даярдалып жаткан диссертациялардын сапатын жогорулатуу жана магистранттар менен иш алыш баруу талабын жогорулатуу максатында ар бир илимий жетекчи бир эле учурда: илимдин доктору же профессор 3-5ке чейин магистрантты, доцент, илимдин кандидаты 2-3төн ашпаган магистранттын диссертациясына илимий жетекчи боло алат.

4. Магистранттын милдеттери:

- ✓ Адистиктин конкреттүү профилдик багыты боюнча билимдердин жогорку деңгээлине ээ болуу. Теориялык билимди практика менен айкалыштыруу.
- ✓ Дисциплинаны мыкты билүү, колдоно алуу жагынан оригиналдуулукту жана чыгармачылыкты демонстрациялоо.
- ✓ Алган илим, билиминин негизинде магистрдик диссертацияга материал топтоо жана илмий иштерин жүргүзүү, жазуу.
- ✓ Кесиптик деңгээлде өнүккөн компотенцияга ээ болуу. Окуу процессине, практика өтөө, магистрдик диссертацияга коюлган талаптардын негизинде иш алыш баруу.
- ✓ алынган илимий натыйжаларды, жыйынтыктарды илимий конференцияларда, семинарларда баяндама жасоо, апробациялоо жана илимий макалалар (2ден кем эмес) түрүндө КР ЖАКта катталган (рецензияланган) жыйнактарда, журналдарда (илимий басылмаларда) жарыялоо;

5. Магистрдик диссертациянын илимий жетекчисинин милдеттери:

- ✓ магистрантка илимий жетекчи бөлүмдүн жана кафедранын сунуштоосу менен, магистранттын каалоосу менен жетекчи дайындалат, зарыл болсо консультанты кошо бекитилет.
- ✓ 1-курстун 1-октябрына чейин магистранттарга сунушталуучу магистрдик диссертациялардын темаларын, актуалдуулугун, иштин максатын, милдеттерин аныктап, изилденүүчү объектилерин тактап, пайдалануучу методдорун көрсөтүп, кыскача план-проспектиси менен бүтүрүүчү кафедрага тапшырат;
- ✓ магистранттарга тема тандоого көмөктөшөт;
- ✓ магистрдик диссертациянын мазмунуна киргизилүүчү милдеттүү бөлүмдөрдүн тизмеси илимий жетекчи тарабынан аныкталат;
- ✓ тема тандалгандан кийин, магистрдик диссертацияны аткаруу үчүн тапшырмаларды түзөт (календардык (иш) план, жеке тапшырмалар);
- ✓ тандалган теманын негизинде магистрдик диссертацияны аткаруу үчүн түзүлгөн иш план боюнча изилдөө жүргүзүүгө календардык графики иштеп чыгууга көмөктөшөт, бекитет жана аткаралышын көзөмөлдөйт;
- ✓ магистрантка темасы боюнча керектүү негизги адабияттарды, колдонмо жана архивдик материалдарды, типтүү долбоорлорду ж.б. булактарды сунуштайт;
- ✓ магистрдик диссертациянын аткаралышын, магистранттын календардык графики сактоосун көзөмөлдөп, текшерип туруу үчүн консультациялардын жадыбалын белгилейт;
- ✓ магистранттын илим изилдөө иштерин, диссертациясынын бөлүмдөрүн, жалпы көлөмүн аныктайт, ошондой эле жазылышын, талапка жараша жасалгаланышын көзөмөлдөйт;
- ✓ Диссертацияны аткаруу үчүн берилген тапшырма илимий жетекчиси жана магистранттын колдору коюлуп бекитилет.

- ✓ магистранттын диссертациясын коргоо үчүн презентация жасоого көркөтүү материалдарын талдашат, баяндамасын даярдоого көмөктөшөт;

✓ МАКта магистранттын диссертациясына жазуу жүзүндө пикир берет;

6. Бүтүрүчү кафедралардын милдеттери:

- ✓ Бүтүрүчү кафедра магистранттардын жана илимий жетекчисинин магистрдик диссертациянын аткарылышы туралуу маалыматтарын, илимий иштеринин жыйынтыгы боюнча даярдалган баяндамаларынын тезистерин, макаларын чыгаруу үчүн отчеттук маалыматтарын жылына эки жолу күн тартибине кийирип угуп турат.
- ✓ 1-2-курстун жыйынтыгы менен окуу процессинин бардык багыттары боюнча алдын ала аттестациядан өткөрөт.

7. Магистрдик диссертация үчүн негизги талаптар:

7.1. Магистрдик диссертациянын темасы.

- ✓ Магистрдик илимий диссертациянын оригиналдуулугу 70%дан кем эмес болуу керек.
- ✓ Магистрдик диссертациянын темасын тандоодо төмөнкү принциптерге таянуу зарыл: теманын актуалдуулугуна, илим-билимдин, маданияттын, искусствонун, техника жана технологиянын заманбап өнүгүшүнө дал келүүсүнө жана жергиликтүү көйгөйлөрдү чечүүгө багытталышына.
- ✓ Магистратурадагы окуу процессинде жүргүзүлүп жаткан илимий изилдөөлөргө жана каралган долбоорлук иштерге негизделиши керек.
- ✓ Тандалган теманын адабий-илимий булактарда (акыркы 5-10 жылдарга басым жасоо зарыл) чагылдырылуусу боюнча канчалык даражада изилденип, такталып жатканын эске алуу керек.
- ✓ Диссертация менен иштөөнүн жүрүшүндө эксперименталдык, статистикалык, илимий, илимий-педагогикалык, окуу-усулдук маалыматтарды алуу керек.

- ✓ Изилденип жаткан темадан алынган натыйжалардын, жыйынтыктар музикалык билим берүү, театралдык жана музикалык искуство илим тармактарынын кызыкчылыштарын эске алуу керек.
- ✓ 1-курста магистранттарга тандоого берилүүчү магистрдик диссертациялардын темалары илимий жетекчилеринин катышуусунда сунушталган темалардын актуалдуулугуна, практикалык маанисине, изилдөөнүн зарылдыгына карап, кафедрада талкууланып, факультеттин Окумуштуулар Кеңешинде бекитиленет.
- ✓ Магистрдик диссертациянын темасынын актуалдуулугун, изилдөөнүн максаттуулугун, милдеттерин айгинелесе магистрант теманы өзү сунуштоо жана илимий жетекчини өзү тандоо укугун алат.
- ✓ Магистрдик диссертациянын темасы жана илимий жетекчиси жооптуу кафедранын башчысынын сунушу боюнча жана аспирантура жана магистратура бөлүмүнүн жетекчисинин билдириүүсүнүн негизинде КММИУнун ректорунун буйругу менен бекитиленет.
- ✓ Өзгөчө учурларда магистрдик диссертациянын темасына өзгөртүү киргизүү мүмкүн (магистрдик диссертациянын аткарылышы окуу графигинде бекитиле элек болсо). Бул учурда магистрант илимий жетекчисинин (диссертациянын) жана программа жетекчисинин макулдугу менен ректордун атына арыз жазат.

7.2. Магистрдик диссертациянын мазмунуна коюлуучу талаптар:

- Магистрдик диссертациянын мазмуну магистранттарды кесиптик даярдоодо Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарын эске алуу менен жана төмөнкүлөрдү камтуу керек:
 - изилдөө предметин жана объектисин негиздөө менен коюлган изилдөөнүн максаты жана милдеттери;
 - изилдөө каражаттарын жана усулдарды кошуу менен каралган теориялык же эксперименталдык бөлүгү;

- изилдөө жыйынтыктары теориялык, практикалык жана жаңы илимий усулдук мааниге ээ болгон илимий жаңылығы;
 - алынган илимий натыйжаларды, жыйынтыктарды илимий конференцияларда, семинарларда баяндама жасоо, апробациялоо жана илимий макалалар (2ден кем эмес) түрүндө КР Президентине караштуу ЖАКта катталган (рецензияланган) жыйнактарда, журналдарда (илимий басылмаларда) жарыялоо;
 - алынган жыйынтыктарды талкуулоо;
 - жыйынтыктоо жана сунуштоо (рекомендациялоо);
 - колдонулган адабияттардын тизмеси;
 - тиркемелер (зарыл болгон учурда)
- ✓ Магистрдик диссертация окуу куралдык же рефераттык мүнөздө болбоосу керек.
- ✓ Магистрдик диссертацияны мамлекеттик жана официалдык тилде жазууга уруксат берилет.

7.3. Көлөмүнө коюлган талаптар:

- ✓ 80 беттен кем болбошу шарт.
- ✓ Графикалык, партитуралык, нота, клавир, сүрөттөр иллюстрациялык жана башкалар иштин көлөмүнө жетекчи менен макулдашылып зарылдыкка жараша тандалат.

7.4. Түзүлүшүнө (структурасына) коюлган талаптар:

Магистрдик диссертациянын материалдары төмөнкү тартиpte жайгашуусу керек:

- титулдук барак;
- беттеринин номери менен мазмуну;
- шарттуу белгилердин (зарыл болгон учурда) тизмеси;
- киришүү;
- негизги бөлүк (бөлүмдөр, бөлүмчөлөр, параграфтар, пункттар);

- корутунду;
- колдонулган адабияттардын тизмеси;
- тиркемелер;
- партитуралар;
- ноталар;
- схемалар;
- иллюстрациялар;
- таблицалар;
- сүрөттөр ж.б.
- кеңейтилген аннотация (автореферат, 6-8 бетке чейин);

7.5. Автореферат жазуу тартиби

Авторефератта диссертациянын кыскача мүнөздөмөсү, коргоого сунуштаган негизги идеялары, жыйынтыктары жазылып, жүргүзгөн изилдөөлөргө автордун кошкон салымы, жаңылыгынын даражасы, изилдөө натыйжаларынын практикалык мааниси көрсөтүлүшү керек. Магистрдик диссертациянын материалдарынын апробацияланышы, тема боюнча жарыяланган илимий иштеринин тизмеси да келтирилет. Авторефераттагы резюме (аннотация) мамлекеттик, расмий жана англис тилдеринде берилет. Резюменин тексти кыскача түрдө изилдөө объектисин, максатын, милдеттерин, изилдөө усулдарын жана алынган илимий жыйынтыктарды, алардын жаңылыгын жана изилдөө натыйжаларынын практикада колдонууга сунуштар кыска баяндалат. Резюменин көлөмү жарым же бир беттен ашпайт жана ал авторефераттын көлөмүнө кирбейт. Автореферат типографиялык ыкма менен басылат.

7.6. Титулдук баракчада окуу жайдын толук атальшы, магистранттын фамилиясы, аты, атасынын аты, диссертациянын темасы, шифри,

программаныны багыты, илимий жетекчисинин фамилиясы, аты, атасынын аты, окумуштуулук даражасы, наамы, аткарылган жери, жылы көрсөтүлөт.

7.7. Шарттуу белгилер, символдор, илимий терминдердин тизмеси (эгер зарыл болсо) атайын терминдерди жалпы кабыл алынган кыскартуулар менен белгилейт, ошондой эле аз колдонулган жаңы белгилер, жана кыскартуулар өзүнчө тизме менен берилиши мүмкүн. Тизме мамыча түрүндө жайгашкан болушу керек, мисалы, сол тарабында алфавиттик тартипте шарттуу кыскартуулар, ал эми оң тарапта - анын толук чечмелениши. Эгерде атайын терминдердин кыскартуулары, шарттуу белгилер, белгилер, ж.б. үчтөн кем кайталанса, тизмеге келтирбестен эле алар текстте биринчи келтирилген жеринде аларды чечмелөөнү берип койсо болот.

7.8. Киришүүдө тандалган теманын актуалдуулугун, предметин жана изилдөө объектилерин, максаттарын, милдеттерин кыска жана так негиздеп, магистрдик ишти изилдөө усулдарын жана алынган илимий жыйынтыктарды анализдөө баяндалат.

7.9. Негизги бөлүк магистрдик иштин авторунун, жетекчинин чечими менен 2 же 3 бөлүмдөн туруп, автордун кырдаалга анализи жана көз карашынын болушу, тиешелүү багыттын кыскача тарыхий жана акыркы 5-10 жылдагы абалынын анализи, проблемаларды чечүүнүн жолдору, изилдөөнүн методологиясы, өткөрүлгөн теориялык жана эксперименталдык изилдөөлөрдүн жыйынтыгы жана алынган натыйжанын практикада колдонуусуна көрсөтмөсү, сунуштары менен берилет.

8.0. Магистрдик диссертациянын корутундусунда киришүүдө көрсөтүлгөн, изилдөө милдеттеринин чечилүүсү изилдөөлөрдүн жыйынтыгы катары чагылдырылып, аларды колдонууга практикалык сунуштарды камтуу менен материалдын теориялык баалуулугун арттырат.

8.1. Колдонулган адабияттардын тизмесинде автордун магистрдик диссертацияны жазууда пайдаланган бардык маалымат булактар алфавиттик тартилте көрсөтүлөт.

8.2. Тиркемелерде диссертациянын текстине кошумча материалдары кийирилет. Тиркеме болуп, изилденүүдө пайдаланылган материалдардын көнөйтилген баяндоосу, изилдөө жүргүзүүдө колдонулган айрым инструменттердин үлгүсү, чоң форматтагы таблицалар, кылдат берилген эсепкысабы, графикалык материалдар жана башкалар болуп эсептелет. Магистрдик иштин бардык тиркемелерине текстин тиешелүү бөлүгүндө шилтеме берилүүсү абзел.

8.3. Тариздөөнүн талаптары

- ✓ Магистрдик диссертация компьютерде A4 форматындагы барактын бир бетине, Times New Roman шрифтinde 14-көлөмдө (ширифт), саптардын ортосундагы аралыгы бир жарым калтырылып жазылат. Абзацтын чеги текстте бирдей 12,5 мм болот.
- ✓ Магистрдик диссертация баракта: сол жагынан - 30 мм, үстүнөн жана астынан – 20мм, оң жагынан – 10мм аралыкта даярдалат.
- ✓ Структуралык элементтеринин аталыштары текстте симметриялуу жазылып, тексттен бир сап менен бөлүнөт. Аталыштын алды сыйылбайт. Магистрдик диссертациянын тексти бир нече бөлүмдөргө бөлүнөт. Тексттин бөлүмдөрү зарылдыкка жараша бөлүмчөлөргө, бөлүмчөлөр пункттарга жана пунктчаларга бөлүнөт.
- ✓ Бөлүмдөр жана бөлүмчөлөрдүн аталыштары болот. Бөлүмдөр жана бөлүмчөлөрдүн аталыштары бөлүмдөр жана бөлүмчөлөрдүн, пункттардын мазмунун так, кыска туюндуруусу зарыл.
- ✓ Бөлүмдөр, бөлүмчөлөр, пункттар же пунктчалар араб цифрасы менен номерленип, номер аталыштан мурда коюлат (бөлүмдөр, бөлүмчөлөр, пункттар: 1.1.1. – 1- бөлүм, 1.1. -1-бөлүмдүн, 1- бөлүмчөсү, 1.1.1. 1- бөлүмдүн, 1- бөлүмчөсүнүн, 1-пункту).

- ✓ Тексттик документтердин беттери биринин артынан бири араб цифрасы менен иреттүү белгиленет.
- ✓ Титулдук барак документтин жалпы номерленүүсүнө кирет, бирок ага номер коюлбайт.
- ✓ Башка барактарда жайгашкан сүрөттөр, иллюстрациялар жана таблицалар диссертациянын жалпы беттеринин иреттүү номерленүүсүнө кошулат.
- ✓ Даляр магистрдик диссертациянын барактары тигилип байланат (переплет).

8.4. Иллюстрация

- Иллюстрациялар (партиуралар, ноталар, сүрөттөр, графикалар, схемалар, диаграммалар ж.б.) магистрдик диссертацияда түздөн-түз биринчи пайдаланылган жеринде текстен кийин берилет, же көлөмдүү болсо кийинки бетке жайгаштырылат. Эгерде өтө чоң көлөмдүү болсо тиркеме түрүндө берилип, мазмунунда тиркеменин номерине шилтемелер көрсөтүлөт. Иллюстрациялар компьютерде даярдалып түстүү болушу да мүмкүн. Ошондой эле иллюстрацияларга диссертациялык иштин текстинде шилтеме берилүүсү шарт.
- Иллюстрациялар “1-сүрөт” деген белги менен берилет. Эгер сүрөт бирөө болсо, “сүрөт” деп гана берилет. “1-сүрөт” андан соң анын аталышы ортодон саптын башынан абзац калтырылбай жазылат (кегл №12). Иллюстрациялардын номерлери араб цифрасы менен коюлат. Текстте иллюстрацияга шилтеме берүүдө “2-сүрөткө таянып же 2-сүрөттө көрсөтүлгөндөй” деп жазуу керек.

8.5. Таблицалар

- Сандык материалдар эрежеге ылайык таблица түрүндө жасалгаланат.
- Таблицаны 1- беттен 2-бетке каторууда таблицага башынан дагы бир номерди көрсөткөн графа кошуу зарыл. Которулган таблицанын

графалардын атальштары ташылбайт, бирок тиешелүү номерлери көрсөтүлөт. Ал эми таблицанын үстүндө “2-таблицанын уландысы” деп коюу керек.

- Диссертацияда бардык таблицаларга шилтеме берилиши керек. Шилтеме берилип жатканда таблицаны номери гана көрсөтүлөт.
- Таблицалар, тиркемелердеги таблицаны эске албаганда араб цифрасы менен биринин артынан бири ирети менен коюлат.
- Графанын атальшы жана таблицалардын саптары (кегль 12) баш тамгалар менен башталып жекелик түрдө, ал эми графалардын подтемалары эгер алар графанын атальшы менен бирдей сүйлөмдү түзүшсө кичине тамга менен, же өзүнчө мааниге ээ болушса баш тамга менен коюлат. Теманын жана подтеманын аягына чекит коюлбайт.

8.6. Пайдаланылган адабияттардын шилтемелери

А). Адабий булактар диссертациянын текстинде пайдаланылган ордунда эле орун алып абзац коюлбай араб цифрасы менен номерленет.

Б). Пайдаланылган булактардын шилтемесин чарчы кашаада [] белгиленет. Бир эле адабиятка кайра-кайра шилтеме берилсе, анда ошол адабияттын жана беттердин номери жазылат.

В). Пайдаланылган булактар КР ЖАКтын кандидаттык (доктордук) диссертацияларда пайдаланылган адабияттарга шилтемелерине койгон талаптарга таянып жазылат.

8.7. Тиркемелер

А). Тиркемелер магистрдик диссертациянын уландысы катары кийинки беттерине кошулат.

Б). Диссертациянын текстинде бардык тиркемелерге колдонулган орундарына жараваша шилтеме берилип, алар тексте жайгашуу катарына жараваша ырааттуу номерленет.

В). Ар бир тиркеме “Тиркеме” деген сөз менен беттин он тарабынын өйдө жагына номери араб цифрасы менен белгиленип “1-Тиркеме” жайгаштырылат.

Г). Ар бир тиркеменин темасы, текстке карата симметриялуу түрдө өзүнчө саптан жазылат.

8.8. Диссертациялык ишти аткарууну уюштуруу этаптары

✓ *Диссертациялык иштин аткарылуусу төмөнкү этаптардан турат:*

- Изилдөө багытын тандоо жана тапшырмаларды түзүү;
- Тандалган багытта адабияттарды анализдөө;
- Теориялык жана практика жүзүндөгү изилдөөлөр;
- Изилдөөнүн жыйынтыгын баалоо, анализдөө жана диссертациялык ишти жазуу, жасалгалоо, “Антиплагиат” программасынан текшерүү (оригиналдуулугу 70%тен кем эмес);
- Коргоого даярдоо: диссертацияны алдын ала коргоо, рецензентке тапшыруу;
- Диссертацияны коргоо.

8.9. МАГИСТРАНТ магистр даражасын коргоо боюнча тандап алган илимий теманы аткаруу үчүн дайыма (айына бир жолудан кем эмес) жетекчиси менен жолугуп берилген тапшырма боюнча аткарған иштери тууралуу системалуу илимий жетекчисине жана кафедранын жыйынтында маалымат берүү, жаңы тапшырмаларды алуу менен тынымсыз иш жүргүзүүсү зарыл.

9.0. МАКта диссертацияны коргоонун тартиби

- Магистрдик диссертацияны жазууга жана даярдоого мамлекеттик билим берүү стандартында магистратуранын тиешелүү багытына ылайык, жуманын

саны дайындалат. Ошого ылайык түзүлгөн окуу жана жумушчу пландарында бекитилген убакытта магистрант иштин деңгээлин, сапатын жана аткарылышын көзөмөлдөгөн илимий жетекчиси менен биргеликте жана өз алдынча илимий ишин аткаралат.

- Магистрдик диссертациянын аткарылышы алдын ала бекитилген календардык планга ылайык жүргүзүлөт.
- Изилдөөнүн натыйжасында жазылып бүткөн магистрдик диссертацияга магистранттын колу коюлуп, “Антиплагиат” текшерүүдөн өткөн маалыматы менен биргеликте, коргоодон бир ай мурда илимий жетекчиге берилет. Магистрдик диссертацияны жетекчи окуп, жактыргандан кийин кол коюп, жазма түрүндө өз пикири, баасы менен бүтүрүүчү кафедрага 3 жума алдын сунушталат.
- Илимий жетекчи пикиринде диссертациянын бардык бөлүмдөрү боюнча жетишкендиктерин, алынган натыйжалардын, жыйынтыктардын жана сунуштардын негизделиш даражасын, тууралыгын жана жаңылыгын, илимий практикалык маанилүүлүгүн, магистранттын жеке салымын эске алуу менен баалайт. Диссертациялык изилдөөнүн жыйынтыктарын пайдалануу жөнүндө сунуштары белгиленет.

Корутундуусунда магистрдик диссертацияны коргоого киргизүү мүмкүнчүлүгүн карап, диссертациянын ушул Жободо белгиленген критерийлерге ылайык келе тургандын белгилеп, магистрантка баа берет.

- Бүтүрүүгө жооптуу кафедралар “Антиплагиат” текшерүүдөн өткөн магистрдик диссертацияларды магистранттардын доклад жасоосуна шарт түзүү менен алдын-ала коргоону уюштурат жана өткөрөт.
- Бүтүрүүчү кафедранын отурумунда, магистратуранын башчысынын, илимий жетекчисинин жана факультеттин окумуштуулар көнешинин мүчөлөрүнүн катышуусунда өткөрүлгөн сунушталган диссертацияны алдын-ала коргоонун жыйынтыгынын негизинде магистранттын диссертациясын

коргоого уруксат берүү чечилет. Кафедра башчысы ал жөнүндө магистрдик диссертациянын титулдук баракчасында белги коёт.

- Магистрдик диссертацияны коргоого сунушталбагандыгынын негизин төмөнкүлөр түзөт:

- ✓ Темасы боюнча илимий жана илимий усулдук изилдөөлөрдүн жок болушу;
- ✓ Жетекчисине магистрдик диссертациясынын материалдарын пикир алуу үчүн өз убагында тапшырбаса;
- ✓ Аткарылган жумуш илимий жетекчинин тапшырмаларына дал келбесе; - “Антиплагиат” программасынан текшерүүдөн өткөрүлбөсө жана оригиналдуулугу 70%тен төмөн болсо.
- ✓ Кафедра, деканатка жана магистратура бөлүмүнө магистранттардын магистрдик диссертациясын коргоого уруксат берүү жөнүндө билдириүү берип, анын негизинде университеттин буйругу чыгарылат.
- ✓ Үч жума мурда бүтүрүүчү кафедраларда жогору квалификациялуу адистерден “Антиплагиат” программасынан текшерүүдөн өткөрүлгөн магистрдик диссертацияларга рецензенттер дайындалат. Рецензент магистранттын магистрдик ишин даярдоосунда катышпаган болусу шарт.
- ✓ Рецензент магистрдик диссертациянын актуалдуулугун, илимий деңгээлин, аткарылышынын сапатын анализдеп, ага түз, туура баасын бериши зарыл. Рецензияда изденүүчүнүн жеке өзү тарабынан алынган эң орчундуу илимий жыйынтыктары, жаңылыгы, алардын теория жана практика үчүн мааниси, магистранттын диссертациялык изилдөөсүнүн тыянағынын илимий тактыгы, жана негиздемелерине жана иштин кемчиликтерине анализ берилет. Рецензенттин колу мөөр менен тастыкталат.
- ✓ Магистрдик диссертацияга берилген рецезенттин терс пикири менен да коргоого кирүүгө мүмкүн. Мындай диссертацияны коргоого рецензенттин катышуусунда гана уруксат берилет.
- ✓ Коргоодон бир жума мурун кафедрага бүтүрүүчү кафедранын чечими менен бекитилген, “Антиплагиат” программасынан текшерүүдөн

өткөрүлгөн, жетекчинин пикири (отзыв), рецензенттин сын-пикири (рецензия) жана толук бүткөн магистердик диссертация тапшырылат.

- ✓ Магистрдик диссертацияны коргоо окуу процессинин графигине ылайык уюштурулат. Магистранттарды коргоо күндөрүнө бөлүштүрүү бир жума мурун белгиленүүсү зарыл. МАКтын иштөө күндөрүнө карап, магистранттар тайпаларга, жетекчисинин мүмкүнчүлүгүнө жана каалоосуна жараза бөлүнөт.
- ✓ Диссертацияны коргоого бир магистрантка 30 мүнөткө чейинки убакыт берилет. МАКтын 6 сааттык иш күнүн эске алып бир күнгө 12 адамдан ашык киргизүүгө мүмкүн эмес.
- ✓ Магистратурада окуунун IV семестринин башталышында тиешелүү багыттарда магистранттарды мамлекеттик аттестациядан өткөрүү жана магистрдик диссертацияны коргоону уюштуруу үчүн КММИУнун ректорунун буйругу менен мамлекеттик аттестациялык комиссиянын курамы бекитилет. Тиешелүү багыттарда МАКтын төрагасынын (төрайымынын) кандидатурасы КРдын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан бекитилет.
- ✓ МАКтын негизги милдети диссертациянын мазмунун экспертизалоо жана диссиденттүн магистердик ишинин негизги жоболорун коргой билүүсүн, теориялык билимин, аны практикада пайдалана билүү жөндөмдүлүктөрүн, магистранттардын илимий билимдерин жана практикалык көндүмдөрүн (компетенцияларын) менен тактоо, туура кесипкөйлүүлүк менен объективдүү баалоо.
- ✓ Магистрдик диссертация МАКтын 3/2 ден кем эмес курамынын катышуусунда ачык отурумда корголот.
- ✓ Магистрдик диссертациянын ачык, эл алдында корголушу, илимий дискуссия мүнөзүндө жана жогорку талап коюучулуктун, принциптүүлүктүн жана илимий этиканы сактоонун шартында өтүшү керек, ошол эле учурда диссертацияда берилген бардык жыйынтыктардын, илимий жана практикалык мүнөздөгү сунуштардын чындыгы жана

негиздүүлүгү кенен талкууланышы шарт. Бардык каалоочулар коргоого, талкууга катыша алат.

- ✓ МАКтын мүчөлөрүнө автoreфераттар таркатылып берилет жана магистердик диссертация менен алдын ала таанышууга укуктуу.

9.1. Коргоонун процедуралары:

- ✓ МАКтын төрөгасы диссертациянын илимий жетекчисин жана рецензентти атап, темасын окуп, сөздү магистрантка берет.
- ✓ Магистрантка ишинин кыскача негизги мазмунуна токтолууга 10 мүнөт берилет. Ошондуктан баяндама кыска, иштин негизги жыйынтыктары катары менен билдирилип, диссертацияны даярдоодогу негизги изилдөө усулдарын, алынган натыйжа иллюстративдик материалдардын жардамы менен коштолуусу шарт.
- ✓ Магистранттын баяндамасы бүткөн соң МАКтын төрагасынын көзөмөлү жана түз уруксаты менен МАКтын мүчөлөрүнүн жана башка катышуучулардын магистердик иш боюнча суроолоруна жооп берилет.
- ✓ Андан соң илимий жетекчине магистрдик диссертация туралуу өз пикирин айтууга сөзгө берилет. Эгер белгилүү себептер менен жетекчи коргоого келбей калса, анда анын пикирин МАКтын башчысы же анын көрсөтмөсү менен башка бир мүчөсү окуй алат.
- ✓ Сөз рецензентке берилет (же ал келбей калса МАКтын башчысы же анын көрсөтмөсү менен МАКтын бир мүчөсү рецензиянын текстин окуй алат).
- ✓ МАКтын башчысы магистрантка рецензент белгилеген эскертуулөрүнө жооп берүүгө уруксат берет.
- ✓ Бардык каалоочулар талкууланып жаткан диссертациялык иш боюнча өз ойлорун, пикирлерин айта альшат.
- ✓ Ар бир магистрантка МАКтын отурумунун өзүнчө протоколу түзүлүп, белгиленген тартипте катчы толтурат.
- ✓ Тиешелүү күнгө пландаштырылган магистрдик иштер угулуп бүткөн соң МАКтын мүчөлөрү коргоону талкуулашып, ар бир ишти объективдүү

баалашат. Коргоодогу жыйынтыктын чечимин МАКтын мүчөлөрү жабык отурумда көп добуш берилишине карап кабыл алышат.

9.2. Магистрдик диссертацияны коргоону баалоодо төмөнкү критерийлерге таянат:

- теманын актуалдуулугу жана илимий жаңылыгы;
- магистрдик диссертацияда коюлган максатка канчалык жете алды, негизги милдеттеринин аткарышы;
- изилдөө усулдарынын деңгээлдери жана тандаган темага шайкештиги; - иштин теориялык жана практикалык мааниси;
- алынган жыйынтыктардын негиздемеси, эксперименталдык иштерди жүргүзүү жана статистикалык усулдарды колдонуу;
- иштин түзүлүшү, материалды баяндоодогу логикалуулук;
- илимийлүүлүгү жана мазмундун толук чагылдырылышы,
- адабий булактарды колдонуу, айрыкча акыркы беш жылдагы жетишкендиктерге анализ, башка авторлордун иштерине шилтемелери, цитаталардын дааналыгы;
- изилдөөнүн жыйынтыгын жалпылаштыруунун негиздүүлүгү, иштин тыянағынын жалпы мазмунуна болгон шайкештиги;
- магистрдик диссертациянын оригиналдуулугу (“антиплагиаттык” программанынын текшерүү жыйынтыгы), жазылуу, жасалгалоо сапаты (стили, тили, сабаттуулугу, тазалыгы);
- докладдын сапаты (проблеманы негиздөө, алынган жыйынтыкты билдириүүнүн тактыгы. Корутундуунун мазмунга шайкештиги, алынган жыйынтыктын жана коюлган проблемага дал келүү деңгээли, илимий дискуссияларга катыша билүүсү, эл алдына чыгып сүйлөөдөгү илимий тили, маданияты);